

**Tvåspråkig.** Färgstarka kyrkoherdar och ett kapitel om fattiggubbarna. Karleby sockenkyrka har begåvats med en bok som beskriver dess mångskiftande historia under fem sekler.

# Kär kyrka fick egen historik

## » KARLEBY

En helgedom under fem sekler, som boken heter, hade redan i slutet på september sålt i 500 exemplar.

Boken, som är tvåspråkig, är skriven av Magnus Enlund och ges ut av Labyrinth Books.

– Idén till historiken fick jag när jag arbetade som guide i kyrkan. En annan orsak var att jag ville forska i något som berör min hembygd, säger historikern och författaren Magnus Enlund.

Sockenkyrkan i Karleby är en av Österbottens få medeltidskyrkor. Som sådan har den en rik historia.

Flera kända präster har verkat i kyrkan varav Anders Chydenius är en.

Chydenius ledde ombyggnaden av sockenkyrkan till korskyrka med fast hand.

**En annan** färgstark kyrkoherde som flera äldre karlebybor kommer i håg är Tor Krook. Han var kyrkoherde under trettio år och gjorde sig bland annat känd för sin tankspriddhet.

I historiken finns en intervju med biskop Gustav Björkstrand som berättar om sin relation till Krook.

Förutom byggnadsskeden, in-

ventarier och präster förekom en hel del seder och bruk i anknytning till kyrkan som är obekanta för oss i dag, exempelvis bänkindelning och klockringnings seder.

Dramatiska händelser som ofärdsår och krig utgör en del av kyrkans historia.

Bland annat drabbade man samman i kyrkans närhet under klubbekriget i slutet på 1500-talet.

**Historiken** är lättläst och rikt illustrerad. Eugen Söderström har fungerat som bildredaktör och bildkonstnär Leonid Lopatin som illustratör.

När sockenkyrkan i Karleby byggdes finns det inga exakta uppgifter om men troligen var det mellan åren 1494 och 1511.

Kyrkan hade från början en rektangulär form. De gamla sockenkyrkorna hade ofta mått som överensstämde med måtten på Jerusalems tempel.

Efterhand måste man bygga ut kyrkan när den blev för trång vilket var orsaken till att det ursprungliga långhuset småningom blev en korskyrka.

Kyrkan vitlimmades 1828 och skristian år 1866.

Elbelysning fick kyrkan

år 1922 och värmeelement tio år senare.

**Givetvis** har fattiggubbarna förärats ett eget kapitel i boken.

Den äldsta, som fortfarande finns bevarad, snidades av bonden Nils Tranubäck från Hopsala 1784.

Förutom att fattiggubben fungerade som penninginsamlare förekom folkliga trosföreställningar om att man kunde önska något då man gav gubben en slant eller att man fick förlåtelse för brott som man begått.

ZIKITI KLEMETS  
zikiti.klemets@ot.fi

**Bildmaterialet i historiken är rikt. Här två ynglingar i skamstocken i början på 1900-talet.**

FOTO: KARLEBY HEMBYGDSMUSEUM

